

Порядок виїзду за кордон неповнолітніх дітей

Дуже часто під час планування подорожі за кордон із дітьми батьки часто стикаються із досить заплутаним законодавством щодо виїзду неповнолітніх за кордон. Питання виникають стосовно того, чи потрібен дозвіл одного чи двох батьків, як бути, якщо батьки розлучені, яким є термін дії дозволу батьків на виїзд дитини за кордон тощо.

Особливо труднощі виникають у розлучених пар, коли дитина проживає тільки з одним із батьків. В таких ситуаціях іноді отримати дозвіл на виїзд дитини за кордон від другого батька (чи матері) буває складно, а іноді це навіть стає приводом для шантажу. В кінцевому результаті, дитина не може виїхати за кордон, а стосунки між батьками можуть і зовсім зіпсуватися.

Однак, вже відтепер змінилися правила виїзду дітей за кордон. Міністерство юстиції України ввело норму, згідно з якою один із батьків, з яким проживає дитина, має право вивозити її за кордон без дозволу іншого.

Дана стаття присвячена особливостям виїзду неповнолітніх громадян за межі України. В статті розглянуто найбільш актуальні питання і проблеми, що супроводжують вивезення дитини за кордон.

Відповідно, доводимо до відома окремі норми порядку вивезення дітей за межі України.

По-перше, відповідно до ст. 2 Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» неповнолітні громадяни України виїжджають з України за наявності паспорта громадянина України для виїзду за кордон.

По-друге, відповідно до п. 4 «Правил перетинання державного кордону громадянами України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.95 № 57 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25.08.2010р. № 724), виїзд з України громадян, які не досягли 16-річного віку, в супроводі одного з батьків або інших осіб, уповноважених одним з батьків за нотаріально посвідченою згодою, здійснюється:

1) за нотаріально посвідченою згодою другого з батьків із зазначенням у ній держави спрямування та відповідного часового проміжку перебування у цій державі, якщо другий з батьків відсутній у пункті пропуску;

2) без нотаріально посвідченої згоди другого з батьків:

якщо другий з батьків є іноземцем або особою без громадянства, що підтверджується записом про батька у свідоцтві про народження дитини, та який (яка) відсутній у пункті пропуску;

якщо у паспорті громадянина України для виїзду за кордон, з яким перетинає державний кордон громадянин, який не досяг 16-річного віку, або проїзному документі дитини є запис про вибуття на постійне місце проживання за межі України чи відмітка про взяття на постійний консульський облік у дипломатичному представництві або консульській установі України за кордоном;

у разі пред'явлення документів або їх нотаріально засвідчених копій: свідоцтва про смерть другого з батьків;

рішення суду про позбавлення батьківських прав другого з батьків;
рішення суду про визнання другого з батьків безвісно відсутнім;
рішення суду про визнання другого з батьків недієздатним;
рішення суду про надання дозволу на виїзд з України громадянину, який не досяг 16-річного віку, без згоди та супроводу другого з батьків;

довідки про народження дитини, виданої відділом реєстрації актів цивільного стану, із зазначенням підстав внесення відомостей про батька відповідно до частини першої статті 135 Сімейного кодексу України (під час виїзду дитини за кордон у супроводі одинокої матері);

довідки про наявність заборгованості із сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за чотири місяці, виданої органом державної виконавчої служби, приватним виконавцем;

свідчення про народження дитини, виданого компетентним органом іноземної держави, що не містить відомостей про батька дитини, легалізованого або засвідченого апостилем, а також без будь-якого додаткового засвідчення у випадках, передбачених міжнародним договором України;

3) без нотаріально посвідченої згоди другого з батьків у разі тимчасового виїзду з України на строк до одного місяця під час пред'явлення рішення суду або органу опіки та піклування (районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі його утворення), сільської, селищної ради об'єднаної територіальної громади) або їх копій, засвідчених нотаріально чи органом, який їх видав, у якому визначено (підтверджено) місце проживання дитини з одним із батьків, який має намір виїзду з дитиною або який уповноважив на це нотаріально посвідченою згодою інших осіб;

4) без нотаріально посвідченої згоди другого з батьків у разі тимчасового виїзду з України на строк до одного місяця та більше дитини з інвалідністю, дитини, яка хворіє на захворювання, передбачені частиною п'ятою статті 157 Сімейного кодексу України, під час пред'явлення таких документів або їх копій, засвідчених нотаріально чи органом, який їх видав:

довідки, виданої органом державної виконавчої служби, приватним виконавцем, про наявність заборгованості із сплати аліментів (у разі коли сукупний розмір заборгованості перевищує суму відповідних платежів за три місяці);

документа, виданого лікарсько-консультативною комісією лікувально-профілактичного закладу, в порядку та за формою, встановленими МОЗ (у разі коли сума заборгованості по аліментах становить понад три місяці, але не більше чотирьох місяців).

Виїзд з України громадян, які не досягли 16-річного віку, в супроводі осіб, які уповноважені обома батьками, здійснюється за нотаріально посвідченою згодою (заявою) обох батьків із зазначенням держави прямування та відповідного часового проміжку перебування у цій державі.

Для отримання такої заяви, батьки неповнолітньої дитини повинні звернутися до будь-якого нотаріуса свого міста, маючи при собі: оригінали

паспортів громадян України, або інших документів, які унеможливають виникнення будь-яких сумнівів щодо особи громадянина, який звернувся за вчиненням нотаріальної дії, реєстраційні номери платника податків та свідоцтво про народження дитини.

Виконавець Кеда О.В.